

זו לזנות זה ולכן בערות דרבנן שהוא לרוב השיטות בביאת פנויה כשאנסתו לבועלה יעבור ואל יתרג, ואיכא גם דסברי שאף בחייבי לאוין יעבור ולא יתרג כדסובר רעק"א וגליון מהרש"א הביא כן גם מספר זרע אברתם ובברכי יוסף הביא גם כן מרמב"ם בספר תוס' יו"כ עיי"ש. אך מ"מ שפיר הביא הש"ך ראייה דגם על אביזריהו דלאו דלא תקרבו שהוא העמדת לפניו ערומה וחובק ונשוק וכדומה יתרג ולא יעבור שהוא באנסתו עכ"ם אף דבגמ' הא איירי ברפוי דהעלה סינא. דהא אם על הלאוין דבעי' ג"ע וש"ד ליכא הדין דיתרג ולא יעבור רק על הביאה דהא איסור הכרת דוקא לא היה לנו לאסור גם להתרפאות מהלאו דלא תקרבו דהא בכל איסורי התורה מתרפאין בסכנה ואף כשהסכנה באה לו מצד שנתאוה להאיסור כגון בתריה בשר חזיר כדאיתא בכתובות דף ס"א אלא צריך לומר משום דעל הלאוין דעניות נמי יתרג ואל יעבור ואיסור לא תקרבו הוא לאו בערות זה. אך ממילא יצא חלוק בביאת פנויה וחייבי לאוין בין העלה סינא להתרפא בביאתן ובהקרבות שימות ואל יעבור לחד מ"ד גם בפנויה. ובין אנסתו עכ"ם לבעול פנויה וחייבי לאוין דיעבור ואל יתרג כדבארתי.

ענף ד

ובדבר אם יש חיוב לאחד לחתוך אברו בשביל הצלת נפש של חברו. כיון שפליגי רבוותא בזה אין לחייב כהרדב"ז בתשובה שהביא בפת"ש יו"ד סימן קנ"ז ס"ק ט"ו ואין בידי הספר לעיין בדבריו. ונראה שהטעם הוא משום דלא תעמוד על דם רעך הוא ככל הלאוין שמחוייב להוציא כל ממונו כדי שלא לעבור על לאו כדאיתא ברמ"א סימן קנ"ז סעיף א', וכתב הש"ך שם סק"ג ואם יש סכנת אבר צ"ע אי דמי לנפש או לממון ומסיק דנראה לקולא. ונראה שהוא מטעם שלא נקט הרמ"א רבותא דאפילו אבר צריך לחתוך כדי שלא לעבור אלא, אלמא דלחתוך אבר אינו מחוייב בשביל לאו ויעבור ולא יחתוך אברו אף שהוא אבר שאין בו סכנה. ואף שלחלל שבת בשביל סכנת אבר אסור כדאיתא באו"ח סימן שכ"ח סעיף י"ז וה"ה שאסור להתרפא בשאר איסורי לאוין בשביל סכנת אבר. והנה כונת הש"ך שצ"ע לעיין באו"ח סימן שכ"ח סעיף י"ז שהוא לראיה לאסור ומ"מ לא חש לזה הש"ך ומסיק דנראה לקולא. נראה פשוט שהתם שהחלי כבר יש בהאבר אין לו לעשות איסור לאו ולחלל שבת כדי לרפאות את אברו אבל כשהוא להיפוך שהוא אנוס לעבור על לאו אך

בחתוכת אבר ינצל מלעבור על הלאו אינו מחוייב לחתוך האבר בשביל שלא יעבור הלאו. וסובר הרדב"ז מאחר שלא מצינו שעל לאו דלא תעמוד על דם רעך יהיה חמור מכל לאוין שבתורה שיהיה מחוייב גם לחתוך אברו להציל חברו שאינו מחוייב דבזה ראייה להחמירו משאר לאוין אין לנו לומר חדוש כזה ולכן אינו מחוייב לחתוך אבר בשביל הצלת חברו.

ועיין באור שמה פ"ז מרוצח ה"ח שהוא מב"ש בשם הרדב"ז דחייב לקצץ אבר שלו כדי להציל את חברו. (ואולי כונתו להנידון בזה שם דהא הרדב"ז סובר לדינא שאינו מחוייב). אבל הוא מסיק דא"כ מחוייב, וראייתו מסנהדרין דף מ"ד מעובדא דעדום הרשעים שהעידו על בנו של שמעון בן שטח שהחייב מיתה. וחזרו בהן אך לא תועילת חזרתן לפוטרו ממיתה מדין שאין חזרוין ומגידין שהיה להם לומר להעדים שיקטעו ידיהם שהיה נפטר ע"כ דאין מחוייבין לקטע ידן להצילו אף דע"י עדותן בשקר נהרג בחנם. איך ראייה דהא אף שהב"ד לא שייך שיחייבום דהרי אין נאמנים לדינא במה שחזרו בהן. מ"מ הם עצמם שידעו שיהרג על ידם היו מחוייבים ודאי לקטע ידם כדי שלא יעברו על איסור רציחה ולא ינצלו בידי שמים גם על חטא דרציחה והעונש הוא גזר טובא אלא רק על איסור עדות שקר לבד, ול"ד כח להא דתוס' שבת דף ד' ד"ה קודם דבמה שנמשך מלרדות הפת שהדביק בתנור ע"י מה שאסרו לו כי יתחייב סקילה על אפיית הפת. חדא אף שנימא דאף אדם מחוייב לקטוע אברו להצלת חברו הרי עכ"ל ודאי לא אסרנו דהא אדרבה כתב הרדב"ז שמה חסידות איכא כדביא בפת"ש, וממילא יהיו העדים חייבין כשלא יקטעו ידם בעונש רציחה לשמיהא. וזה הא רק באיסור שבת שייך דנפטרותו מסקילה מאחר ששב בתשובה ורוצה לתקן איסור במה שירדה הפת אך הב"ד אין מניחין אותו לתקן האיסור. אבל ברציחה שלא מועילה תשובה כשיהרג וכשיקטעו ידם והוא יתרג תועיל תשובתם על חטא עדות השקר לא שייך כלל לפוטרו. ולכן ודאי היו העדים מחוייבין לקטע ידם, ומוכרחים לומר שלא רצו רשעים אלו לקטע ידם כי לא שבו בתשובה גמורה אף שחזרו בהם וממילא ליכא ראייה משם. אבל לדינא אמת שאין לחייבו לקצץ אבר להצלת נפש כהרדב"ז ומטעם שכתבתי שהוא נכון.

ולפי הטעם שכתבתי דלאו דלא תעמוד על דם רעך הוא בדין כל הלאוין. אין לחייב לאדם ליכנס בספק סכנה להצלת חברו מודאי סכנה. דהא לתנאי

בבית כל הלאוין ודאי
אסור להכניס עצמו
בבית שבת אף לרפאות
הכניס עצמו לספק סכנה
הכניס, וא"כ אין לחייבו
בשביל להציל נפש ח
לאו דלא תעמוד ע
הכניס איסור דבשאר לאוין
הכניס סכנה כדי שלא יעבור
הכניס דרשאי להתמיר
הכניס בשאר עבירות מפור
הכניס המאנסו מכיון
הכניס אלא להנאת עצמו א
הכניס מפורש בש"ך סק"ב
הכניס חלול שבת ואיסור
הכניס, וכ"ש שהוא מחוייב
הכניס עצמו לספק סכנה
הכניס, אבל להציל נפש
הכניס לאו יהיה מותר ל
הכניס יוצל נפש מישראל
הכניס ד"ה סברא בטעם
הכניס דכשיעבור ויהרג זה
הכניס נשמה ועבירה וכשיה
הכניס אבוד נשמה דכי אמר
הכניס והי בהם משום ד
הכניס והכא גבי רוצח כי
הכניס למה יתא מותר לעב
הכניס שלו ושל חברו וממיל
הכניס בשביל ודאי נפש חברו
הכניס סכנה כיון שעכ"פ
הכניס יותר מלשאר לאו
הכניס, אבל בלשון הב"י
הכניס הביא מירושלמי
הכניס צריך שג"כ הוא כל
הכניס בטעם הרדב"ז
הכניס נפש חברו, אבל ל
הכניס הא פסק דלא רי
הכניס סכנה אלא א
הכניס חסיד שוטה דספק דין
הכניס הפת"ש עיי"ש, וגם
הכניס כדכתב הסמ"ע.

אף שכתבתי דאף שא
לספק סכנה בשביל
דל"ד לענין זה לש
עכ"פ נפש מישראל